

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor. Félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.		Felelős szerkesztő: BITTERMANN SÁNDOR.	Kiadótulajdonos: BITTERMANN NÁNDOR.	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
--	--	--	---	--

A szerb nemzetiség.

(Folytatás.)

Lássuk már most egy kissé közelebbről azt a tevékenységet, amelyet a szerbség Magyarországon, bejövetele után kifejtett.

Kultur munkáról egyelőre szó sem lehet, ami a bevándorolt szerbek alacsony műveltségi fokában s abban leli magyarázatát, hogy a szerbség egész tevékenységét a katonai és politikai tér egészen kimerítette. Eltekintve attól a parányi szellemi légkörtől, jobban mondva egyházi légkörtől, amelyben a szerbség vezetői, a papok éltek, kulturtevékenységnek a nyomaira sem lehet akadni. Ők csak katonáskodtak a császári hadseregben és katonáskodtak mint déli határőrök. Jól katonáskodtak a császár oldalán, bár sokszor a magyar ellen s jól katonáskodtak a határőrvidéken, bár a magyar hatóságok nem jó szemmel nézték, hogy a magyar határ azokra van bízva, akik már első fellépésükkel nem sok szimpátiát keltettek. Közbe mint katonai adóvégrehajtók is szerepeltek, ami bizony nem valami rokonszenves foglalkozás s még osztrák generálisok is borzalommal beszélnek azokról a kegyetlenségekről, melyeket a „kurucokkal“ szemben műveltek.

Politikai tevékenységük kettős irányu: kérelmeznek, hogy jelöltessék ki részükre állandó terület, ahol végleg elhelyezkedhessenek, panaszkodnak, hogy ez még mindig nem történt meg — amely kérelmük és panaszuik jogos is — kérelmeznek, sőt követelnek azonban az ország többi részétől elkülönített területet is a nemzeti Vojvoda fenhatósága alatt; követelik kiváltságaiknak minden feltételtől mentes becikkelyezését a magyar törvénytárba, követelnek tehát „államot az államban“, mely kérelmük már nem jogos, de megdöbbentő.

Az osztrák ház bár kijelenti, hogy a szerbség „Patrimonium Domus Austriacae et non Regni Hungariae“ s ezért a szerb ügyek különös kegyként a magyar befolyásától, a magyar kan-

celláriától függetlenül kezelendők, mégis ezeket a követeléseket, különösen hogy a Rákóczi szabadságharc véget ért s így könnyebben mozoghatott, nem teljesítheti s nem is teljesíti, amint ezt az 1729-ben kelt Declaratorium Illyricum bizonyítja.

A szerbség panasziratokat kezd küldözgetni; panaszkodik, hogy nem engedélyezik a patriarcha korlátlan püspökkinevezési jogát, hogy a szerb ünnepeket nem eléggé respektálják s ők kénytelenek a katolikus ünnepeket is figyelembe venni, hogy a patriarcha egyházi és világi joghatóságát nem ismeri el kellő mértékben, hogy nincs korlátlan templomépítési joguk, hogy nem ismerik el a patriarchának, az örökösök nélkül maradt hagyatéokra vonatkozó örökösödési jogát, hogy adómentességüket nem egészen veszik figyelembe . . . stb.

A panaszokat megvizsgálja a bécsi udvari komisszió és Mária Terézia 1743-ban a szerbek kiváltságát megerősíti, sőt 1744. évre nemzeti kongresszust engedélyez (az első kongresszus 1707-ben volt), melynek főtárgyai a patriarcha megesketése és a megerősített kiváltságok kihirdetése volt.

A szerbség követeléseai azonban a császár által megszabott széles határon is erősen tulesapnak. Bizonyos császári rendelkezéseket jogaikba való beavatkozásnak minősítik és kérik, hogy ezentul semmiféle törvény vagy határozat ne hozassék, mielőtt a „szerb nemzetet meg nem kérdezik. Minisztert is kérnek, aki az ő ügyeikkel foglalkozik és azonfelül kebelükből egy nemzeti bizottság kiküldését. Ekként bontakozik ki a helyzet és a patriarcha a „szerb nemzet“ egyházi és világi fejének kezdi magát tartani, a kongresszus parlamenti allure-ökkel lép fel, úgy hogy a bécsi udvar is látja, hogy ez nem más: mint törekvés külön politikai egységgé való tömörülésre, államalkotására az államban.

A bécsi udvari kommissziót a szerb ügyek intézésében ugyan felváltja egy másik udvari deputáció, de a császár

értésére adja kedvenceinek, hogy követelni valójuk ebben a formában nincs, mert existenciájuk egyedül a császár kegyétől függ.

Kétségtelenül szomorú jelenség, hogy a szerbek ügyét sem tudták véglegesen rendezni. Más akart a császár, másra törekedtek a szerbek és másnak kellett volna történnie. Ily körülmények között a magyar nemzet vonakodott a szerbeket állampolgárokkul elfogadni s csak jogtalan kiváltságokkal felruházott idegeneket látott bennük.

(Folyt. köv.)

A házszabályok módosítása.

A házszabályok módosításának kérdésében újabb mozgalom készül a függetlenségi pártban. Egy csoportja a pártnak, oly módosításokkal áll elő, amely szerint az ülések tartama tíz óránál tovább ne terjedjen, a sürgősség kimondásánál pedig ezt a kérdést fölvető parlamenti tagok száma emeltessék.

Törvényjavaslat a vándorcigányokról.

Samassa János országgyűlési képviselő a minap törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban a vándorcigányok letelepítéséről s a fölöttük való kivételes bíraskodásról. A tervezet kényszer útján való letelepítéssel akarja megoldani a cigánykérdést, amely nyílt sebe a huszadik század polgárosulásának. A törvényjavaslat általános elveket és rendelkezéseket kodifikál; a letelepített cigányok hatósági felügyelet alatt állanak s hogy a rájuk való bíraskodásra a törvényeszekben külön tanácsok alakítandók; egyébként a végrehajtásról való részletes intézkedést a minisztériumra bizza.

Az adóreform és az ipartestületek.

Az országos iparegyesület az adóreform ügyében körlevelet intézett az ország ipartestületeihez, amelyhez Soltész Adolf dr. iparegyesületi titkárnak erre vonatkozó érdekes előadását is hozzászolták. A körlevél arra kéri az ipartestületeket, hogy vitassák meg alaposan az iparosok érdekeit mélyen sértő javaslatokat, foglaljanak állást a kérdésben, értesítsék erről az országos iparegyesületet és ezáltal csatlakozzanak az iparos érdekek védelmére megindult akcióhoz. Kéri továbbá az ipartestületeket, hogy tegyék figyelmessé a kerület országos képviselőjét az iparos-érdekeket fenyegető sérelmekre és hívják föl, hogy szólaljanak föl e sérelmek ellen, ha a javaslatokat tárgyalni fogják a képviselőházban.

A hadsereg új előléptetési szabályzata.

Az új előléptetési szabályzatot, amelyet a hadügyminisztériumban már

kidolgoztak, most jóváhagyás végett a király elé terjesztették. Az új szabályzat legfontosabb újítása, hogy megszünteti a törzsiszti vizsgát. A kapitány őrnaggyá való kinevezése nem függ többé vizsgától, hanem csakis a százados minősítési táblázattól. A rangsoron kívül való előléptetésre új szabályt alkottak. Hadnagyot nem neveznek ki rangsoron kívül, főhadnaggyá rangsoron kívül kinevezik a hadiskolát jól végzett hadnagyot. A vezérkarhoz beosztott főhadnagyot néhány évi szolgálat után rangsoron kívül kinevezik vezérkari századossá s ily módon meggyorsítják a csapattiszt századossá való előléptetését. Az új szabály a tartalékos tisztek kinevezését is új alapra fekteti. A német hadsereg rendszeréhez hasonlóan, a kitűnően vizsgázott önkéntest nem nevezik ki tartalékos hadnaggyá; valamennyi önkéntesből az önkéntesi év végeztével tartalékos hadapród lesz és csak az első fegyvergyakorlat után, ha újra vizsgát tett és a fegyvergyakorlatnál megfelelt, nevezik ki tartalékos hadnaggyá. Az új szabályzat valószínűleg már a tavaszszal életbe lép.

H i r e k .

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Kaló Imre komáromi kir. törvényszéki betétszerkesztő bíró a palánkai kir. járásbíróshoz mint telegkönyv hatóságához rendelte ki.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara az elhalt Paukovits Andor ügyvédet a kamara lajstromából törölte és irodájának gondnokává dr. Vécsei Samu ügyvédet rendelte ki.

Szabad Lyceum. Vasárnap d. u. a helybeli felsőkereskedelmi iskola jeles tanára tartott előadást a Szabad Lyceumban a nagy mindenség titkaiból. Számos vetített képből vonultak el előttünk a „másvilágok”: a mi napunk, bolygóink, holdaink, más naprendszerek, a tejút, a ködfoltok s az üstökösök; továbbá saját naprendszerünk természetű tüneményei: a nap protuberanciái, a nap- és holdfogyatkozások stb. S amit szemünk gyönyörködve nézett, azt elménk megvilágította az előadó szava. Így gazdagodott a figyelmes hallgató lelke a tudományos kutatásoknak megfelelő helyes képzetekkel a nagy mindenségről, melynek végtelen nagyságai és távolságai mellett porzsemmé törpül a mi világunk, a föld. De egyúttal felmagasztosul a véges emberi elme, mely a végtelenségek titkainak felderítésére nem minden siker nélkül vállalkozni merészel. A terem zsúfolásig megtelt hallgatósággal, mely a tanulságos előadásért végül lelkesen megtapsolta az előadót.

A titeli hid építése. A régóta tervezett titeli Tiszahid tárgyában legutóbb értekezlet volt a keresk. ministeriumban, amelyen a hidat illető négy alternatíva fölött folyt a tárgyalás. Beható eszmecsere után az értekezlet elhatározta, hogy az új Tiszahidat Rudolfsnád községgel szemben létesíti kombinált közúti és vasúti hid formájában 2340000 K költséggel. A hid létesítésével kapcsolatban két vasútnak nevezetesen a nagybecs-kerek—titeli és titel—pancsovai vonalnak kiépítése van tervbe véve.

Társasvacsora. A zombori általános ipartestület kebelében megalakult női szabóipari szakosztály f. évi február hó 22-én (szombaton) este 8 órakor az Ipartestület összes helyiségeiben társasvacsorával egybekötött táncestélyt tart. Előjegyzésre a vacsora elfogad az ipartestületi jegyző.

Meghívó. Az 1905. évben megalakult országos kongresszus elnöksége felkéri a volt vármegyei pénztári és számvevőségi tisztviselőket, hogy a Budapestre f. évi február hó 2-ára összehívott pénzügyi számvevői kongresszuson s illetve előestéjén jelenjenek meg, mert az elnökségnek felette fontos előterjesztendői lesznek a sérelmek, és pedig főképpen a főszámvevők és főpénztárosok sérelmeinek eloszlátása tárgyában.

Nappali áram. Oly régóta hangoztatják a nappali áram szükségességét. Számtalanszor volt már ez ügyben tanácskozás, szóvá tették a törvényhatósági bizottság ülésein. Miad-ezek dacára semmi pozitív eredménye nem lett. Az iparosok most egy nagyobb mozgalom keretében akarnak akciót indítani a nappali áram megindításáért. Felkérjük tehát az érdeklődőket, hogy folyó hó 29-én szardán délután 6 órakor a kath. legényegyesület helyiségében (Zrinyi-utca, Koczik-féle ház) megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Farsangi dalestély. A zombori iparos dalárda folyó évi február hó 8-án, szombaton a városi színházban farsangi dalestélyt rendez a következő műsossal: 1. A Népfelkelők. Tréfás férfikar. Irta Bergmann A. Személyek: Fővezér és kovácslegény Ispánovits Mihály. Alvezér Krieg Károly. Levélhordó Gruda Pál. Végrehajtó Hrabovszki István. Népfelkelők kara. 2. Ciankái gyógyszerész. Irta: Szántó Károly. Személyek: Ciankái Krieg Károly. Cérnási Scherer József. Hájasi Bozsánszki József. 3. A Turisták. (Két tenor hangra.) Irta: Szántó K. Előadók: Hrabovszki István és Varga Kálmán. 4. A Milliomos (monológ). Előadja: Bozsánszki József. 5. Eduárd és Kunigunda. (Borzalmas opera.) Irta: Piber. Személyek: Snuggi város Ispánovits Mihály. Kunigunda leánya Hrabovszki István. Eduárd lovag. Kunigunda szerelmese Scherer József. Hadubrand lovag. Eduárd vetélytársa Gruda Pál. A zenekar tagjai: Tantner Ottó (I. hegedű), Butkovits Antal (II. hegedű), Szántó Károly (nagybőgő), Krieg Károly (Dob, cintányér). Történik a lovagkorban Snuggi várának parkjában. 6. A Feministák. Tréfás férfikar. Irta: Szántó K. Személyek: Jogászkisasszonyok Butkovits Antal, Makra Nándor, Muits Sándor. Anyósok Krieg Károly, Haász Lipót, Bozsánszki József. Szobaleány Hrabovszki István. Feministák kara. Műsor után táncmulatság és világposta az Elefánt-szálló összes helyiségeiben. Belépődíjak: Proscenium páholy 9 korona, páholy 8 korona; személyjegy bármely sorban 2 korona. A színházi jegy a táncmulatságra is érvényes. A pártoló tagok tagsági jegyek első szelvényével váltanak jegyet. Karzati jegyek nem adatnak ki. Jegyek előre válthatók Kollár József könyvkereskedésében. Páholybérlek jogai február hó 4-én délig tartanak fenn. Kezdeté este 8 órakor. Az iparos ifjaknak, akik ezen egyesületnek tagjai, dícsőségére válik, hogy a hiábavaló dorbézolás helyett a dal kultiválásával foglalkoznak. Dícséret illeti az egyesület elnökét, Tantner Ottót, aki lelkesedéssel vezeti a dalárda ügyeit, Gruda Pált, aki mint a dalárda igazgatója nagy elfoglaltsága mellett is kintartásra buzdítja a tagokat, főként Szántó Károly karmestert, aki fáradságot nem ismerő szorgalmával a legmagasabb nívóra vitte a dalárdát és azzal a legkényesebb igényeket is képes kielégíteni. A derék egyesületet melegen ajánljuk a közönség pártfogásába. Aki pár kellemes és vig órát akar eltölteni, semmiestre se mulassa el ezen dalestélyt.

A hódási álarcos bál. A február hó 15-iki álarcos bál a vett hírek szerint esemény lesz nemcsak a hódási társadalmi életében, hanem az intelligenciában annyira gazdag járás egész közönsége előtt is. A mostani fiatal nemzedék egy pár évtized múltán unokáinak erről a mulatságról fog regélni, mint amely életükben a legfényesebb, legragyogóbb, szemképrázatosabb volt. A vidékről számosan már most biztosítottak szobákat a maguk számára a helybeli szállodákban, minthogy azonban a szállodák nem lesznek képesek a vidékről érkezőket ellátni, a rendezőség az Olvasókörhöz intézendő megkeresésre gondoskodik az elszállásolásról. Ha valaki tévedésből meghívót nem kapott volna, az Olvasókörhöz intézendő felszólalásra a rendezőség nyomban intézkedni fog.

Eljegyzés. Baumann Nándor zombori takarékpénztári pénztárnok leányát Mariskát eljegyezte Illés László m. kir. erdész Besztercebányáról.

Két takarékpénztár egyesülése. Óbecsén f. hó 20-án az Óbecsei Első Takarékpénztár és a Kerületi Hitelbank együttes ülésén, egy részvényes kivételével egyhangulag kimondották a két pénztárat egyesülését. A két takarékpénztár alap- és tartaléktőkéje 1.500.000 koronát tesz s így a megyének egyik leghatalmasabb intézete. Vezérigazgatóvá egyhangulag dr. Galambos Pál ügyvédet váiasztották meg, aki programbeszédnek beillő, nagyszabású felszólalásban köszöntö meg a bizalmat s vázolta az irányt és szellemet, melyet követni fog. A részvényesek körében nagy megnyugvást kelt ez a szerencsés választás.

A főigazgatói jog kiterjesztése. A középiskolák tanulóinak ezelőtt minden fontosabb engedélyért a kultuszminiszterhez kellett folyamodni. Magánvizsgákra, felvételi vizsgákra s ehhez hasonló rendkívüli kérelmekre csak a miniszter adhatott koncessziót. Ezen most változtatás történt. A különleges vizsgákra adott engedély felett való rendelkezést a vallás- és közoktatásügyi miniszter átruházta a tanterületi főigazgatókra.

Óvakodjunk a differitistól! A városi t. főorvos jelentése szerint városunk területén, különösen a Sztapári- és Szivaci-ut között fekvő tanyacsoportokon, a Raics, Czigits, Paresetics, Lukics és Lugumerszky családokban a ronszó toroklob (differitisz) nagyobb mértékben fellépett és a betegség igen sok esetben halálzással végződik. Ennélfogva a városi tanács falragaszokon felhívja a város lakosait, hogy különös gondot fordítsanak gyermekeikre, óvják őket a megfűléstől, öltöztessék őket jó melegen, rossz, nedves időjárás esetén pedig a 4 éven aluli gyermekeket csak igen ritkán eresszék ki a szabadba vagy az utcára. De különösen kerüljék a szülők is és gyermekeik is azon családokat vagy helyeket és házakat, ahol fertőzött betegek vannak, megbetegedések esetén pedig azonnal orvosi segélyhez folyamodjanak.

Meghívó. Kérem a március 15-iki ünnepélyt rendező állandó választmányi tisztelt tag urat, hogy ma, kedden este 6 órakor a polgári kaszinói rendes tanácskozási helyiségünkben tartandó állandó választmányi ülésen résztvenni sziveskedjék. Zombor, 1908. évi január hó 24-én. Hazafias üdvözléssel Vértési Károly, elnök.

Az általános munkás-egyesület farsangi mulatságai. A zombori általános munkás-egyesület a farsang folyamán egész sorozat estélyt rendez tagjainak szórakoztatására, nevezetesen: Február 9-én kedélyes estély az egyesület helyiségében műsossal; február 15-én a zombori nyomdászok mulatsága színelőadással a városi színházban; február 23-án kedélyes estély az egyesület helyiségében műsossal; március 1-én, farsang vasárnapján álarcos bál.

Közgyűlés. A sziváci községi gazdákör f. hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen elhatározta, hogy újabb 3 évre a Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesülethez csatlakozik. A közgyűlésen a vármegyei gazdasági egyesületet Inhoff József titkár képviselte, ki a gyümölcsstermelés fontosságáról, a gyümölcsfák szaporításáról, neveléséről és gondozásáról hosszabb, népies gazdasági előadást tartott.

Katonai felülvizsgáló bizottság működése 1908-ban. A honvédelmi miniszter most kibocsátott rendelete szerint az 1908. évben az állandó egyes felülvizsgáló bizottság Szegeden január 20-án, február 25-én, március 19-én, április 29-én, május 26-án, június 23-án, július 21-én, augusztus 26-án, szeptember 22-én, október 19-én és 27-én, november 24-én és december 16-án és szükség esetén az e napokat követő hétköznapokon fog működni.

Fizetésképtelenség. Epstein Ignác bacsstopolyai kereskedő fizetésképtelenséget jelentett be.

Gyilkos merénylet. Ujvidékről írják: Richter Ferenc, kinek mintegy 8—10 évvel ezelőtt a főútcán volt virágzó ékszer- és órák üzlete, könnyelmű életmódjával odáig jutott, hogy tönkre ment, neje vagyonának jó részét is elköltötte, majd családját itt hagyva, eltűnt Ujvidékről. Neje egy idő múlva válopert indított ellene, mely a múlt hetekben nyert végleges elintézését és a harmadfokú bíróság a házasság felbontását ki is mondta. Ez keserítette el ugylászik az időközben teljesen elzüllött Richtert annyira, hogy Ujvidékre jött azon szándékkal, mint azt már előzőleg megírta, hogy volt nejét megöli. Péntek este 7 óra körül elrejtőzött volt nejének a vármegye-utcaiban levő háza udvarán. Ugyane házban van Waith Hermann női szabó divatterme, ahol azidőben ott időzött kis leányával Gruber Ferencné, a „Zsófia“ gőzmalom igazgatójának neje, ki természetesen mindenben Richter elvált nejéhez hasonlít. 7 óra volt, midőn Gruber né kis leányát kézen fogva a Weith Hermann által kísérvé a divatteremből kilépett; Weithné azonnal meg is pillantotta az alig 10 lépésre fegyverrel kezében álló Richtert és szándékát megsejtve ijedten kiáltott rá, hogy az illető nő nem a neje, de már késő volt, a lövés eldőrdült és Gruber né súlyosan sérülve esett össze. A gyilkos merénylet a zürzavart felhasználva, elmenekült. A súlyosan sérült urnót azonnal orvosi gyógykezelés alá vették és lakására szállították. Szerencsére még a szerencsétlenségben, hogy Gruber né kis leányát, kit kezénél fogva vezettet, a lövés nem érte.

Párbaj bicsekával. Bundala József mélykúti és Lencse András jánoshalmi legények a múlt héten a mélykúti nagyvendéglőben mélyebben néztek a borosüvegek fenekére. Mikor már a virtus érzete megszállta őket, az az ötletük támadt, hogy párbajt vívjanak egymással. De mert kardjuk nem volt, hát bicsekában állapodtak meg. A párbajszabályokkal nem sokat törődtek. Párbajsegédek, orvost nem hívtak, a distanciát se mérték ki pontosan, hanem nyomban egymásra támadtak s addig szurkálták egymást, míg mind a kettő vértől borítva össze nem esett. A bikaviadalokhoz hasonló nemes sport igen mulattatta az ily lélekemelő látványosságokhoz szokott közönséget; a rendőrségnek azonban nem tetszett ez a sport s kegyetlenül megrontotta a publikum mulatságát, amennyiben a két hős lovagot a község házára kísérte. Mindkettőt följelentették az ügyészségnél.

Leányszöktetés. Óbecséről írják: Szerbjeink között elmaradhatatlan szokás még ma is az úgynevezett „uszkocsztatás“, — vagyis a leányszöktetés. Sőt szinte félvállról néznek az olyan újdonsült fiatal férjre, aki a törvényes esküvő előtt nem szöktette meg szíve választottját. Annnyiban változtak a szokási történetek manapság, hogy míg azelőtt a legény kocsira ültette a leányt és úgy szökött meg vele, ma a villany és gőz korszakában már vasúton szöknék meg, mert „a szökés párosan“ . . . Egy fiatal szegény legény halálosan beleszeretett Prodánov Mitó köknyszemű, szép leányába. A leány is viszonozta e szerelmet, amit azonban titokban kellett tartaniok, mivel a leány szülei gazdagok, Zórkára is 15—20 lánca föld örökség várt, a legény pedig szegény volt, mint a tempom egere. Közbejött azután az is, hogy vidékről gazdag legény kérette meg a leányt. Szülei persze ezt örömmel fogadták, de a leány azonban hallani sem akart felőle. E közben érlelődött meg köztük a gondolat, hogy megszöknék. Mivel azonban a legénynek sem külön fogata, sem pénze nem volt, a leány 2 drb arany mellidiszét pénzzé váltotta. Vasárnap ebéd után Zórka séta ürügye alatt távozott hazulról és találkozott szerelmesével, a 4 órakor induló vonattal megszöktek. A leány atyja azonnal a csendőrséghez futott és feljelentette az esetet. A nyomozás széles körben meg is indult, de mindeddig hírt sem hallottak arról, hogy hol turbékol a bizonyára boldog szerelmes pár . . .

Országos zarándoklat Lourdesbe. Március hó 16-án mélt. Probászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök ur védnöksége, Giesswein Sándor apátkanonok lelki

vezetése alatt külön vonaton országos jellegű zarándoklat indul Velence, Milanó, Genua, Marseille érintésével Lourdesbe. Részletes felvilágosításokkal szolgálnak a Magyar Utazási Vállalat R. T. menetjegyirodái Budapest, Eskü-ut 3. és Erzsébet-kört 12.

Esetek.

Közi: Dr. Duchon János.

A tenyészkan.

A napokban hivatalos teendők egyik zomborvidéki faluba szólítottak. A dolgomat elvégeztem s a jegyző szobájában, unalomból már harmadszor böngésztem át az újságot, hátha találok még benne olyan apróhirdetést, amit nem olvastam. Egyszerre csak beront a községi bíró, sápadtan, magából kikelve, odarohan a jegyzőhöz s valamit mond neki. A jegyző, mintha mérges kigyó csipte volna meg, felugrik, félre dobja az előtte levő dolgot, papírt, tollat ragad, pár sort vet két szelet papírra s lélekszakadva kergeti a kisbíró a postára, külön is lelkére kötvén a sietést. Azt hittem, hogy betört két szotnya kozák és se szó, se beszéd, zsákmányolni kezdett. De bezzeg ennél is nagyobb az eset. Kimúlt az árnyékvilágból, majdnem azt mondtam férfikora delén, a községi tenyészkan. A szomorú gyász úgy délelőtt 10 óra körül borult a község egére s a sürgős táviratból már 11 órakor a belügyminiszter maga is tudta, hogy Yorkshir egyik nagynevű szülőlt, szülőföldjétől messze idegenben, jobblétre szenderült, piros orru kocakisszonyok s gömbölyű tokáju malacmamák pótolhatatlan veszteségére. A 12 órai vonattal három kolléga bestiális érkezett. Hivatalos komolysággal láttak hozzá teendőikhez. Pompás boncolóeszközt hoztak magukkal s dictumfactum megállapították, hogy a község büszkeségét az állatorvosi tudomány határait messze túlhaladó sertésvész döntötte a rideg s korai sirba. Nosza lett erre sürgönyözés s a postás kisasszony egy kétemeletes házért nem állott volna addig senkivel szóba, amíg a szolgabírónak, az alispánnak, a miniszternek le nem adta a kinek-kinek dukáló távirati értesítést. Sőt, ha a memoriám nem esal, a külügyminisztert is értesítették; de ebben nem vagyok egészen bizonyos, miután úgy hiszem, hogy a külügyminiszter a magyar dísznóságokba nem igen szokott beleavatkozni.

A sárga cédula.

Ebédközben egy eszimas, nyakig sáros, kopottas ruhájú emberke állított be a vendéglő szobájába. Mielőtt szólani kezdett volna, letörülte verejtékező homlokát, amely ráncos volt és kopaszodó. A még fiatal homlokon több volt a haránt ránc, amelyet tudvalevőleg a gondok ekeje szánt, mint a függélyes, mely magányos, esendes kis szobák néma, kitaró tuunkájának tanujele. A doktort, már tudniillik az emberdoktort, mert hisz az volt az igénytelen kis ember, nagy gaudiummal fogadták a község jókedvű honoratiorjai. Az pedig fáradtan, unottan ereszkedett le egy székre s fanyar mosolylyal fogadta a köszöntést. Kis szelet sárga papírost huzott elő a zsebéből, tollat, tintát kért és sebtében írni kezdett.

— Mit irsz, doktor — adta fel a szót az érdemes notárius.

— Jubiláris jelentést az 500-ik skarlát-megbetegedésről és a 200-ik halálesetről, — volt a rezignált felelet.

— Sohse törd magad azzal, gyere inkább igyál egy pohár bort, hisz a jelentések ugyanis már csak a holnapi postával mehetnek el.

Hogy pedig valaki az elmondott két esetről valami hibás következtetést ne vonjon le, egy kis magyarozattal is tartozom. A csak kicsit is valamire való yorkshiri tenyészkan darabját három, négy, sőt ötszáz koronájával vesztegetik, hát bizony, ha az elpusztul, nagy baj, nagy kár, számolni kell róla. Az európai kulturát terjesztő német baka pedig Deutsch-Südwest-Afrikában négy „lázdó“ hererót kötött az egymás háta mögé s úgy lötte őket keresztül, mert a municiót spórolni kell. A Mauser-puskából egy lövés pedig

hozzávetőleg 12 fillérbe kerül, vagyis egy-egy herero nem ért meg többet 3 fillérnél. A kisiskolás gyerek is ki tudja már most számolni, hogy idestova, a legolesőbb számítás mellett is, legalább is tizezer herero-embernek kell megdő . . . , pardon, meghalni, hogy a veszteség akkora legyen, mintha a yorkshiri tenyészkan megh . . . , bocsánat, megdöglik. Honni soit qui mal y pense.

A „Névtelen“ töredéke.

Tegnap egy jómódu és igen intelligens családhoz hívtak. Már az uton feltűnt, hogy aránylag sokkal kevesebb járólével találkozom, mint máskor ebben az időben. De különösen meglepett, hogy gyereket egyet sem láttam. A kapu — a zombori szokáshoz híven — be volt zárva. Maga a ház ura jött kaput nyitni, de, uramfia, micsoda kosztumben. Majd leestem a lábamról, amikor megláttam. A fején fókabőr-sipka volt s körülváltzott automobil-szemüveg védte az arcát. Hatalmas és vadonatúj farkasbőr-bunda, vastag botos és puha báránybőr-keztüü képezték a kifogástalan téli öltözet szerencsés kiegészítését. No, gondoltam magamban, ez most biztosan automobil-kirándulásra készül s Irkutskig meg sem szándékozik állni. Csak jelekkel integetett, mert a szája vastag kendővel volt bekötve. Az integetésekből megértettem, hogy a szobába invitál. Nem tudnék nyugodtan meghalni, ha az itt látottakat egy pár bizalmas emberemmel nem közölném. A barátságosan meleg szobában az apán, az anyán és rajtam kivűt öt gyermek volt. Ezek közül a három nagyobb és az anya szakasztott úgy volt öltözve, mint az apa, azzal a különbséggel, hogy ültek az istenadák s lábaikra hatalmas lábszákot simultak, a két kisebb pedig még külöü, és ezenfelül egy-egy olyan kis portás-féle üvegezett ketrecben volt elhelyezve. E mellett bögött mind az öt, mintha nyuzták volna. Az első pillanatban azt gondoltam, hogy ennek a szerencsétlennek az a fixa ideája támadt, hogy Szibériában lakik s mindenkit, aki a kezeügyébe esik, így öltöztet fel. Kiült a homlokomra a hideg verejték erre a gondolatra. Istennek ajánlottam lelkemet, mert már előre éreztem, hogy a guta kerülget s csak a vigasztalásnak abba a vékonyka, de lélekemelő szalmaszála iparkodtam még belekapaszkodni, hogy legalább a kötelelességteljesítés mezején fogok én is elesni, mint a katona. Amíg én így ezután a szalmaszál után kapkodtam, a házigazda papírost huzott elő a zsebéből, amely valami nyomtatott közleménynek volt a töredéke s így szólott: „ennélfogva felhívhatok a város lakosai, miszerint gyermekeikre különös gondot fordítsanak, óvják őket a meghűléstől, öltöztessék őket jó melegen, rossz, nedves időjárás esetén pedig a 4 éven aluli gyermekeket csak igen ritkán eresszék a szabadba, vagy az utcára.“ Most azután világos lett előttem minden s szent fogadalmat tettem, hogy könyörtelenül ki fogom mindenkinek a szemét kaparni, aki rólunk még azt meri állítani, hogy elmaradtak és — hogy is mondjam csak magyarul — kulturunfähigeek vagyunk.

Quelle odeur!

A napokban vidám társaság verődött össze Sztipónál. Csodálatosképpen a gyengébb nem gurult ez egyszer olyan jó kedvbe, hogy a férfiak nem igen tudtak velük lépést tartani. Mikor már a deresebb hajuk az odahaza várakozó puha ágy édesgetéseit mind intenzívebben kezdték érezni, Sztipónak mentő gondolata támadt. Pár pillanat múlva megmeredtek az ajkakon a mosolyok s a nevetésre álló arcizmok az undor fintorának szegődtek a szolgálatába. A férfiak egymásra és egymás cipőire vetettek bizalmatlan és mérges pillantásokat. Szóval a dolog vége az lett, hogy haza kellett menni, mert a helyiséget egyszerűen oly kiállhatatlan bűz töltötte el, amely a legesapongóbb jókedvnek is nyakát szegte. Másnap aztán a mi jó Sztipónk megmutatta, hogy mivel segítette ki álmos vendégét a hosszúra nyult mulatság utvesztőjéből. Kis üveggömböcske telve a legfenomenálisabb bűzzel, amely valaha csak emberi orrok esa-

4
varását ambicionálta. Forgatom a dobozt s elhül bennem a vér az ámulattól, amikor a tetején a következő felirást olvasom:

L' odeur de école centrale de Zombor.

Hát nem huncut a német!? Eljön ide mihozzánk, bemegy a központi fiiskolába, üvegbe szedi a bűzét s nem átalja azt mint valami francia tréfás különlegességet áruba bocsátani. Hanem videant consules: ugy is szegény a városunk, ne engedjék, hogy ahol valami kis haszon kínálkozik, idegenek vigyék el azt az orrunk elől.

Színház.

Csütörtökön a páratlan bérlők ez idei utolsó előadásul Shakespeare **Szentiván-éji álmát** kapták bizony gyarló előadásban. Hogy igazán istenadta nagy költő teremtő képzetének bűbajos alkotásával állunk szembe, azt a kinnal rojogtatott versek ugyan meg nem éreztették senki fiával. Nem tehetünk róla, de néhai való jó Podmaniczkynek közhelyé vált mondását lehetetlen újra meg újra nem hangoztatnunk, hogy „Shakesperet vagy jól kell adni, vagy sehogy, de adni kell”. Igazán kár volt a Shakespere-est minden dicséretreméltó gondolatának érdemét a készületlenség eredendő hibájában szenvedő silány előadással lerontani. A nagy költő álmát nem szabad ily disztelen valóra kelteni, melyből csak G. Dulich Mariska Puk-ja és Heltai Gyula Zaboly-a emelkedett ki elismerésre méltó alakítással.

Konti József vig operettje, a „**Suhanc**”, melyet a közönség mindenkor nagy előszeretettel hallgat végig, töltötte be az estét pénteken. Az operette kifogástalan előadásban lett felújítva és hogy annak sikere oly hatalmasan domborult elő azt a szereplők öntudatos játékaik irhatjuk érdemül. A zenekar Kovács karmester vezetésével szépen működött, csak azt jegyezzük meg, hogy amidőn az egyes főszereplők énekelnek, diszkrétebb kíséretet óhajtanánk, mert a zenekar tulharsogja őket. Nagy sikere volt e darabban Révésznek, aki ellenállhatatlan bájjal játszotta meg a „suhanc Józsi” szerepét. Telekán Valért, aki ezuttal kellően disponálva szépen énekel, külön ki kell emelnünk. Játékában is határozott haladást tapasztaltunk. Tapsot is kapott. Gáthy (Moren tábornok) határozottan jó alakítást nyújtott és kellemes baritonjával elragadott. Dicséretes buzgalommal játszottak Csanády (Moren báróné), Haraszi (Elis), Csolnakosy (Durand), Heltai (Bírot). Az egész előadás egyébként vontatottan ment.

Révész Ilonka jutalomjátékául szombaton a **Varázskeringőt** adták teljesen zsfolt házzal. A közönség sokszor lelkesen kitapsolta a jutalmazottat, akit tisztelői virágokkal halmozták el.

Vasárnap délután ismét a **Varázskeringőt** adták. Ugy szombaton este, mint ma Lothár grófot a beteg Remete helyett Kabos adta dicséretes buzgalommal. Gyulai titkár dehogy világosítaná fel erről a közönséget.

A bérletek megszüntét kirívóan magán viselte vasárnap este a ház. Üres padosorok, sötét páholyok ásitoztak. Sullivan Arthur **A Mikádó** operettje ment igen vontatott és teljesen készületlen előadásban. Csakis a karmester lélekjelenlétének tulajdonítható, hogy a darabot a széteséstől megmentette.

Gózon Gyula (Nanki-Poo) vándorénekes, Kabos Gyula (Pooh-Bah lord), G. Dulich Mariska (Pitti-Sing), Cs. Gyuresek G. (Peep-Bo), Heltai (Mikádó) eléggé ügyesen játszottak. Révész Ilonka (Jum-Jum) küzdött a hangját felülmuló magas registerekkel. Polgar K. is játszott.

Jutalomjáték. Kaposy Józsiának, a vidék egyik legjobb coloratur énekesnőjének jutalomjátékául A Kis Alamuszi kerül színre utolsóelőtti előadásul. Ez a szerep a nálunk oly nagy népszerűsége szert tett primadonnának legfényesebb sikereit biztosította Aradon és minden nagy színpadon, ahol eddig működött.

Halotthamvasztás.

A folyó hó 5-én megtartott Szabad Lyceumi előadáson előadta Fehér Jenő államépítészeti mérnök.

(Folytatás.)

A felozslás hosszabb vagy rövidebb idő tartamára természetesen nagy befolyása van a talaj minőségének is. Kavicsos talaj a felozslást és a vele járó veszedelmeket rövidebb lefolyásúvá teszi. A homokos talaj már kedvezőtlenebb, de legrosszabb az agyag, a talajvíz helyzete, valamint a temető magassága a lakott helyekhez viszonyítva éppen-séggel nem játszik csekély szerepet annak a kérdésnek a megítélésénél, alkalmas-e valamely terület a temetkezés céljaira, vagy sem.

Érdekes, hogy azok az orvosok, akik az elhantolás legbuzgóbb hívei, sohasem feledkeznek meg az óvatosságról s valahányszor a temetők ártalmatlan volta mellett nyilatkoznak, mindig hozzátésszik, hogy: „ha a talajminőség megfelelő, ha a talajvíz állása és a temető magassági viszonyai kedvezőek, ha a temető racionálisan helyezik el és jól kezelik.

Hanem csak egyetlen egy ne váljék be véletlenül ezek közül a föltevésék közül és akkor már kérlelhetlen logikával következik, hogy a temetők igenis **ártalmasak**, vagy legalább is **ártalmasak lehetnek**.

Orvosi szempontból tehát, azt hiszem, röviden úgy foglalhatnók össze az eredményt, hogy:

A földbe temetkezés bizonyos **kedvező körülmények** között ártalmatlan lehet.

A halottégetés azonban minden körülmények között **ártalmatlan** és a jövőre nézve származható minden veszedelemnek elébe vág.

Nemzetgazdasági szempontból is meg van a halottégetésnek a maga haszna. Van nagyon jó adag komikum abban, hogy egyesek tulbuzgalmukban ezt a nemzetgazdasági előnyt azoknak a területeknek a gazdasági kihasználásában látják, amelyeket a halottégetés általános szokássá válása esetén — mondjuk — gabonatermelésre használhatnánk fel, az ilyen tulbuzgó halottégetők azonban megfeledeznek arról, hogy a temetők a világ összes gabonatermő területeihez képest oly elenyészően csekély, hogy a gabona világpiaci árát még akkor sem befolyásolhatná, ha gabonatermelésre a legalkalmasabb minőségű földből állana valamennyinek a talaja. Ehhez pedig még azt is hozzátehetjük, hogy éppen az ilyen talaju területek a temetkezésre legalkalmatlanabbak.

Ez az argumentum tehát egészen olyan csekély értékű, mint a halottégetés ellenfelei részéről erősen hangoztatott az az ellenvetés, hogy a halottégetés általános szokása esetén a mezőgazdaság lényeges veszteséget szenvedne — bocsánat a kemény szóért — trágyaanyagban. Nélkülözne ugyanis a természet bizonyos mennyiségű ammoniak- és szénsavvegyületet, amely mennyiség a felozslás és rothadás processzusa alkalmával keletkezvén, a növényzettel elvonódnék. Hát eltekintve attól a kannibálokhoz méltó nyereségtől, amelynek a piszkos bűze ebből az ellenvetésből kiárad, nem is állhat az meg. A bomlási produktumok ugyanis csak a temető közvetlen közelében eső növényzetnek válhatnak a hasznára.

Egyébként pedig régóta beigazolódott, hogy nem azok a bomlási processzusok adnak a növényzetnek tápláló anyagot, amelyek a föld gyomrában mennek végbe, hanem azok, amelyek a föld színéhez közel eső rétegekben játszódnak le.

A növényzet a szénsav legnagyobb részét pedig az eső és hó révén kapja a levegőből, amelybe a szénsavképző-anyagok égési processzusok útján jutnak. Ezek a szénsavvegyületek tehát a halottégetés esetén sem mennek veszendőbe.

Nem is az ilyenekben keresendő a halottégetésnek a nemzetgazdasági haszna.

Amennyiben ez a haszon nem volna megtalálható annak hygiénika értékében, különösen nagyobb városok közelében érvényesül. Ezeknek a közelében vagy pláne a belsejében a temető céljaira használt területnek az értéke annyira nagyjelentőségű, hogy mindinkább kevesebb és kevesebb alkalmas terület áll majd rendelkezésünkre. És ha már találunk is ilyen területet, akkora annak a beépítési szempontjából számítható értéke, hogy a felhasználása ilyen minden produktivitást nélkülöző cél elérésére nem indokolt. Ezt az improduktivitást ne közvetlenül a befektetett tőkére tessék érteni. Hiszen a sírhelyek árának a megszabása annak megfelelően történik. Hanem tessék meggondolni, hogy azok, akik ezeket a sohasem alacsony árakat ma megfizetik és akik vagy akiknek a hátramaradottai az ilyen sírhelyeket 20--30 évi periodusokban ismét megváltani kénytelenek, a dolog természetéből folyólag egy vörös fillért sem kapnak vissza többé abból, amit befizettek, ha az ilyen területet építkezések céljaira egykor felhasználják.

Nem is annyira egészségi szempontok miatt helyezik ki nagy városok közeléből a temetőket, hanem legnagyobbbrészt a monéta izgatja a kedélyeket, amikor mértőföldekre mennek ki alkalmas temető-területekért. Ott nem a kerepesi temető viszonya a kőbányai új temetőhöz. És ennek a nagy távolságnak vannak egyéb súlyos következményei is most már. Minden egyes temetésnek a költsége nagyobb lesz, mert a holttest szállítása, a kocsik, a szolgák és a kíséret bére a nagy ut miatt természetesen nagyobb lesz. És ebben a nagy távolságban aránytalanul nagy pénzaldozatok és idővesztéséggel jár a temető látogatása is. Ennek pedig az a ki-maradhatlan következmény, hogy az ilyen látogatások — bizonyára nem a kegyelet nagyobb dicsőségére — lassankint mind ritkábbak lesznek, sőt sokakra valósággal teherként fognak nehezédni.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

Jutalékra, vagy fizetésre ügyes, megbízható

üzletszerzőket

keres a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület, mint a gazdák biztosító szövetkezete zombori vezérképviselősege.

Jelentkezés személyesen, szombati napon **Schaffer** biztosítási titkárnál Gazdasági Egyesület.

296. kig. sz. 1908.

Pályázati hirdetés.

Bácsgyulafalva községénél ürese-désbe jött, évi 600 korona fizetéssel javadalmazott végrehajtói állásra.

Határidő: 1908. évi február 25. Zombor, 1908. évi január hó 24.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

213. kig. sz. 1908.

Haszonbérbeadási hirdetemény.

Mely szerint Csonoplya község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező és Nemesmilitics, Bajmok, Pacsér és Csonoplya határainak összeszögelésük között a tolvajosi dűlőben fekvő 66 hold egy tagban levő szántóföld folyó évi tavaszi vetés alá folyó évi február hó 9-én délután 3 órakor Csonoplya község-házánál megtartandó nyilvános árverésen 5 kat. hold parcellákban bérbe fog adatni, melyre bérelni szándékozók ezuttal meghivatnak.

Csonoplya, 1908. évi január hó 23.

Patacsics Dániel,
jegyző.Kopping Ádám,
bíró.

212. kig. sz. 1908.

Haszonbérbeadási hirdetemény.

Mely szerint Csonoplya község előjárói részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község kezelése alatt álló népiskolai alapvagyon tulajdonát képező és Nemesmilitics, Bajmok, Pacsér és Csonoplya községek határainak összeszögelési között a tolvajosi dűlőben fekvő 33 hold egy tagban levő szántóföld, folyó évi tavaszi vetés alá folyó évi február hó 9-én délután 3 órakor Csonoplya község-házánál megtartandó nyilvános árverésen 5 kat. hold parcellákban bérbe fog adatni, melyre a bérelni szándékozók ezuttal meghivatnak.

Csonoplya, 1908. évi január hó 23.

Patacsics Dániel,
jegyző.Kopping Ádám,
bíró.

271/kig. 1908.

Pályázati hirdetemény.

Bács-Bodrog vármegye zombori járásához tartozó mintegy 4500 léleknyi magyar és dalmát ajku lakossággal bíró Nemesmilitics nagyközségben lemondás folytán üresedésbe jött községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhivom az állást elnyerni óhajtókat, hogy az 1883. I. t.-c. 9. §., illetőleg az 1876. XIV. t.-c. 143. §-a értelmében felszerelt és eddigi működésüket igazoló hatósági bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi február hó 20-áig** nyújtásuk be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása a következő:

1. Évi törlesztés 1800 korona.
2. Évi lakbér 100 korona.
3. Látogatási díj éjjel-nappal 1 (egy) korona. Szegényeket az orvos ingyen tartozik gyógykezeltetni.

Zombor, 1908. január hó 25.

Tárczay Dezső,

főszolgabíró.

Kiadó ház.

Apatini-ut 35. számú ház, mely 5 szoba, 2 konyha, éléskamra és mellék-helyiség, villany bevezetéssel, parkirozott udvar és termő gyümölcsfákkal van ellátva, **f. évi május 1-től kiadó.** — Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Schlachter József

Apatini-ut 25.

6-5

Meghívó.

A Zsablyai első takarékpénztár részvénytársaság 1908. február hó 9-én d. u. 2 órakor

Zsablyán a „Zsablyai kaszinó-egyesület“ helyiségeiben (Wallauch-féle házban) tartandó

III. évi rendes közgyűlésére

az intézet részvényesei tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyző és két a jegyző-könyvet hitelesítő részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
5. A vezérigazgató, az aligazgató és az igazgatósági tagok (31. §.), valamint a felügyelő-bizottsági tagok (39. §.) választása.

Zsablyán, 1908. évi január havában.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból. 21. §. A közgyűlésen szavazatképes minden részvényes, ki a közgyűlés kihirdetését, illetve egybehívását megelőző év december 31-ig a társaság részvénykönyvében saját nevére írott részvénytél bíró és az ilykép saját nevére szóló részvényt a hozzátartozó szelvényivel legkésőbb 2 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél letéteményezték.

5. sz.

II/1908.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Völegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közelebbi megjelölése	Schwager György	Laubert Anna
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	mezőgazdasági cseléd	
Vallása	r. kath.	r. kath.
Életkora és születési helye	22 éves, Bácsóváros	19 éves, Boróc
Lakhelye	Sarengrád, Szlavonország	Boróc, 70
Szüleinek családi és utóneve	Schwager István Pausehert Franciska	néh. Laubert Ignác König Marianna

Felhivom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési helyi községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Borócon, Bácsóvároson és a zombori „Bácska“ című lapban.

Kelt Borócon, 1908. évi január hó 22-én.

Fischer Nándor,
anyakönyvvezető-helyettes.**Három darab óriási emdeni gúnár**

eladó. 13-2-2

Darabja 15 kor.**Megtekinthető Rákóczi-út 19. sz. a. a házmesternél.****Meghívó.**

A Csajkáskerületi Takarékpénztár részvénytársaság Titelen **f. évi február hó 8-án délelőtt 10 órakor**, esetleges határozatképtelenség esetén **16-án délelőtt 10 órakor** tartja az intézet helyiségében III-ik rendes közgyűlést, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság a lefolyt üzlet-évről való jelentése.
2. Az igazgatóság által előterjesztett zárszámadás és a nyereség felosztása tekintetében tett indítványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása.
5. Megürült igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagsági helyek betöltése.
6. Az alapszabályok 21., 22. és 25. §-ainak megváltoztatása.

Ama tisztelt részvényesek, kik szavazataikat a közgyűlésen gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 11. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztáránál, vagy a Bácsmezei Agrártakarékpenztárnál Zomborban, a Délvidéki Közgazdasági Banknál Szabadkán, vagy a Magyar Agrár és Járadékbanknál Budapesten elismervény ellenében letenni, mely belépő és igazoló jegyül fog szolgálni.

329. kig. sz. 1908.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó Sajkáslak községében lemondás folytán üresedésbe jött irnok-végrehajtói állásra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi február hó 13-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogom a kérvényhez a keresztlevél is feltétlenül csatolandó.

Az állás javadalmazása évi 600 kor. készpénz.

Titel, 1908. január 21-én.

Szemző János,

főszolgabíró.

3-1

1533/1907. szám.

Pályázati hirdetés.

A Csurog községében lemondás által megüresedett és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot nyitok s felhívom azt elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **folyó évi február hó 20-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

A választást később kiírandó napon fogom Csurog község-házánál megtartani.

Zsablya, 1908. évi január hó 16-án.

Dr. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

főszolgabíró.

2-2

Aki a legjobb és leg-
egészségesebb italt
akar inni, az vegyen
rácürmöst.

Kapható: Sztankovits

Lázárnál, Sztapáron.

2 nagy palack ára,

franco szétküldve

5-1 3 korona.

A SZTANISICSI TAKARÉKPÉNZTÁR

folyó 1908. évi február hó 13-ik napján d. e. 9 órakor

a takarékpénztár üléstermében tartandja

XXXIV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. e. részvényesek az alapszabályok 9-ik cikkelyére való hivatkozással tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
  2. A mérleg előterjesztése.
  3. Tiszta nyerményről való rendelkezés.
  4. A vezérigazgató választása és a kilépett 5 igazgatósági tag helyébe az alapszabályok 20. §-a értelmében új tagok választása.
  5. A felügyelő-bizottság választása az alapszabályok 29-ik §-a szerint.
  6. A nyugdíjszabályzat módosítása iránti határozathozatal.
  7. Egyéb netaláni indítványok tárgyalása.
- Órszállás, 1908. január hóban.

A sztanisicsi takarékpénztár igazgatósága.

Vagyon.

MÉRLEG.

Teher.

Váltók	1066090	Részvénytőke	200000.—	
Váltók jelzáloggal biztosítva	550530	Tartalékalap	111356.39	
Jelzálogkölesönök	1524852.47	Külön tartalékalap	3000.—	
Jelzálogkölesönök hátralékos kamatai	1511	Értékpapir tartalékalap	5000.—	354952.97*
Kötvénykölesönök kezességére	49070.71	Nyugdíjalap	35596.58	
Értékpapírok:		Beszedett árfolyamkülönbözések átruházandó jelzálogkölesönök után		1000
a) 636800 K névértékű 4 1/2%-os közp. jelzálogbank záloglevél á 99	630432.—	Betétek:		
b) 22300 K névértékű 4%-os közp. jelzálogbank záloglevél á 93	20739.—	a) rendes betétben	1728316.26	
c) 25 db közp. jelzálogbank részv. á 1000	25000.—	b) heti betétben	39927.95	2003475.30
d) 10 db közp. hitelbank részv. á 1000	10000.—	c) folyó számlában	235231.09	
e) 300 drb katymári takpt. részv. á 102	30600.—	Betétek után még befizetendő kamatadó		4995.95
f) Alapítvány a Kisbirtokosok orsz. földhitelintézeténél	5000.—	Engedményezett jelzálogkölesönök		936520.99
g) Pénzüntézetű felszerelések müinté-zete részvényeire 50% befizetés	500.—	Viszontleszámitolt váltók		493200.—
h) Sorsjegyek	400.—	Előleg értékpapírokra		430817.20
Értékpapírok függő kamatai	13498	Beszedések		9350.31
Heti betét kölesönök	5166	Beválatlan szelvények		303.—
Számla adósok:		Átmeneti kamatok		50226.89
a) jelzálogi biztosítékra	146834.49	Osztalék 1907. évre		43751.23
b) értékpapírok és kezességi okiratokra	158873.76			
Más intézeteknél elhelyezve	22900.92			
Bélyeg és váltóúrlapok	1950			
Felszerelés	3000			
Előre fizetett kamatok:				
a) Átruházott kölesönök után	12163.88			
b) Viszontleszámitolt váltók után	5273.39			
Készpénz	44208.22			
	4328593.84			4328593.84

* Az idej javadalmazással 368,000 kor.

Órszállás, 1907. december hó 31-én.

Bichler Vilmos s. k.,
vezérigazgató.

Fülöpp Géza s. k.,
pénztárnok.

Toperczer Ferenc s. k.,
könyvelő.

Ezen zárszámadást az általunk megvizsgált és helyesnek talált fő- és mellékkönyvek alapján készültnek és azokkal teljesen egybevágónak találtuk.

Órszállás, 1908. évi január hó.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Heller Ármin s. k.

Maison Mihály s. k.

Neszmirák Mátyás s. k.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvmdájából.